

Tabita

Ander werk van Iben Mondrup bij Querido

Kinderjaren (roman, 2015)

Iben Mondrup

Tabita

Vertaald door Bart Kraamer

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2023

Deze vertaling is tot stand gekomen met steun van
de Danish Arts Foundation.

Oorspronkelijke titel *Tabita*
© Iben Mondrup and JP/Politikens Forlag 2020 in agreement
with Politiken Literary Agency
Copyright vertaling © 2023 Bart Kraamer / Em. Querido's Uitgeverij BV,
Weteringschans 259, 1017 XJ Amsterdam

Omslag Bart Kraamer
Omslagbeeld Astrakan Images/Getty Images
Foto auteur Les Kaner

ISBN 978 90 214 2300 5 / NUR 302
www.querido.nl

Voor alle kinderen die zichzelf hebben moeten vergeten

Ataata: Vader
Amisut: Kolonie zeehonden
Anaana: Moeder
Ataatannguaara: Mijn vadertje
Palasi: Dominee
Aataa: Opa
Aanaa: Oma
Asasara: Mijn liefste
Kiffaq: Huishoudster
Tiaavulu: Duivel
Tornaarsuk: Grote geest
Qivittoq: Zwervende berggeest
Suaasat: Zeehondensoep
Amaat: Vrouwenanorak met grote capuchon
Naalagaq: Baas
Apa: Kus
Ulo: Vrouwenmes
Puisi: Zeehond
Piniartorsuaq: Grote jager
Miteq: Eidereend
Apannga: Kus me
Kalaaleq: Groenlander

Rosine

Upernavik, 1965

Rosines handen zijn vet van de talg, maar haar vingers zijn sterk en grijpen de kleine donsveertjes stevig vast terwijl ze plukt. Haar neef is langsgekomen met de vogels. Daar is ze dankbaar voor. Zoals ze dankbaar is voor iedereen die met vlees voor hen langskomt en vragend in de richting van de zieke knikt. Ze komen op bezoek in het huis op de berg om nieuws te horen. Rosine heeft niets te melden, nog niet. Maar ze heeft het gevoel dat het niet lang meer zal duren. Het is de onrust vanbinnen, die kleine steken in haar armen, waar ze onrustig van worden en haar vingers in de kleinste donsveertjes laten knijpen die ze laat drogen op de rand van de emmer die tussen haar benen staat. Aan haar voeten ligt al een geplukte vogel, roze en mollig. In het afnemende licht dat door het raam naar binnen valt, zit ze op de stoel waarvandaan ze Vitus in het bed in de gaten kan houden. Zo nu en dan stopt ze even en luistert naar het haperen van zijn ademhaling. Ze weet waar het naartoe gaat met haar man. Hij gaat sterven.

Rosine, die zelf al een zekere leeftijd heeft bereikt, heeft afscheid moeten nemen van veel geliefde familieleden. Ze draagt hen allemaal mee in haar lichaam, ze zitten in haar vlees en strekken zich uit onder haar huid. Ze voelt hen terwijl ze plukt. De handen van haar vader. Hij heeft het huis op de berg gebouwd, voordat de zee hem tijdens een storm wegnam. En ze voelt de geest van haar moeder. De oude Tabita hield zichzelf en Rosine in leven met vlees dat ze van haar naasten kreeg, en met wat ze met haar eigen kleine boot wist te vangen. Ze was een half leven lang weduwe geweest. Ze was afgepeigerd door de jaren maar weigerde te sterven, lag in het bed waar Vitus nu in ligt en commandeerde haar dochter tot op het laatst. Rosine plukt ver-

beten en voelt ook de kinderen die haar met geweld zijn ontnomen, opgetild door de hand van het lot en op een onoplettend moment weggegooid. Ze heeft drie kinderen verloren in de loop der jaren; de tweeling, die in zee was gevallen, de ene wilde de andere redden, en haar oudste zoon, die op jacht was verdwenen. Ze heeft alleen haar dochter Abelone nog over. Abelone, die veilig slaapt in het bed naast haar ataata, haar ademhaling is sterk en rustig. Ze ligt er met de twee kleinkinderen van Rosine, die zich tegen haar aan genesteld hebben, aan de ene kant Angaju, aan de andere kant de kleine Tabita. Tabita, die twee dagen nadat Rosines moeder het eindelijk had opgegeven, werd geboren en die haar naam als geboortegeschenk heeft gekregen. Rosine zag het direct toen het meisje ter wereld kwam. Het was een koppig kind. Er zat wilskracht in haar kleine, donkere blik.

Rosine laat de vogel op de grond glijden, komt overeind en loopt naar het raam. Ze is zelf ook altijd koppig geweest, voortgedreven door de wilskracht in haar bloed. Ze kijkt naar buiten. De rotsen zijn nog steeds bedekt met sneeuw, maar de fileerplaats voor het huis is duidelijk zichtbaar op de grond, diepviolet en zwart van het bloed. Het is april, het voorjaar staat voor de deur.

Al vijftig jaar lang heeft ze hetzelfde uitzicht, de prachtige aanblik van haar Vitus die thuiskwam en aanlegde in de kleine baai, de roeiboot zo zwaar dat hij bijna zonk. En de kinderen op de rotsen, rennend met hun zakken vol eieren, tussen de huizen door, zodat ze moest mopperen over hun gretigheid, over hun vies geworden zakken, over de eieren die ze hadden gebroken en die onder het rennen hadden gelekt. Ze ziet hen voor zich. Wat verlangt ze naar al haar kinderen; wat een rijkdom heeft ze in haar handen gehad, wat een leven, wat een leven.

Ze kijkt naar het leven dat over is gebleven: zij die in het bed liggen te slapen. Haar man neemt bijna geen plek in. Hij beweegt zich niet, spuugt niet meer, roept niet meer, alleen dat kleine lichaam is er, en de borstkas die rijst en daalt, die naar adem hapt in de zware warmte van de kamer. Ze heeft bijna een jaar voor hem gezorgd terwijl hij daar als een slijm opgevend mummie ligt. Zij hoest ook. Ontzet heeft ze moeten constateren dat met zijn uitdovende levenskracht ook haar eigen levenswil wegvloeit. Ze heeft zich afgevraagd of het waar kan

zijn. Het gaat tegen de familieaard in. Ze dwingt zichzelf om naar de kinderen te kijken, naar Abelone, naar het leven. Binnenkort geeft Vitus het op. Ze moet toegeven dat ze ernaar verlangt. Ze verlangt er zelf naar om het op te geven. Vitus ligt op zijn rug, zijn neus steekt gelig en scherp omhoog. Zijn kin is omlaaggezakt, en ze krijgt rillingen van de ingevallen ogen en droge lippen, zijn mond staat wijd open in het doodsgezicht.

‘Kun je me horen? Vitus, asasara, ben je er nog? Ik moet je iets vertellen.’

Brommend draait Abelone zich op haar zij en trekt Tabita tegen haar borst.

‘Vitus? Luister! Als je gaat...’ Rosine aarzelt. ‘Ik wil bij je zijn. Luister je?’

Ze duwt Abelone en de kinderen weg, zodat ze dichterbij kan komen en recht in het oor van haar man kan praten.

‘Hoor je me?’

Een reutelend geluid uit zijn keel, de slijmerige en moeizame ademhaling.

‘Ik hoor je!’

Ze kruipt over hem heen en gaat boven zijn gezicht hangen. Ze duwt zijn kaken op elkaar en houdt haar ene hand voor zijn mond. Met de andere knijpt ze zijn neus dicht. Na een tijdje komt zijn borst omhoog, zijn armen zwaaien kort en onrustig, ze moet boven op hem gaan liggen. Een paar spasmen in zijn benen, een ruk, het is voorbij. Dan hoort ze iets van binnen uit zijn borst.

‘Hier!’

Hij roept met een stem die ze in geen maanden heeft gehoord.

‘Kijk naar buiten, vrouwtje, amisut, amisut.’

Ze kijkt om zich heen waar de stem vandaan komt, klautert achterwaarts van het bed en loopt snel naar het raam. Ze doet het open. In de verte, door het vroege ochtendlicht en de mist heen, kan ze de landpunt zien waar ze walvissen fileren, en nog verder weg een licht dat zich verspreidt over de zee. Ze weet het zeker. Hij is het.

‘Kleintje, vrouw. Kijk buiten naar me.’

‘Kleintje, mijn lieve man.’

‘Er zijn zoveel zeehonden, wat een rijkdom.’

‘Ik kom naar je toe.’

‘Blijf waar je bent. Je moet voor de kinderen zorgen, het is je tijd nog niet.’

‘Ik wil niet meer. Abelone moet zelf voor ze zorgen.’

‘Jij moet op ze letten. Denk aan hoe je moeder voor jou zorgde. Jij moet voor onze dochter zorgen.’

‘Ik luister niet naar je. Ik heb mijn besluit genomen!’

Ze slaat het raam dicht en loopt naar Abelone toe, geeft haar een por.

‘Abi, word wakker!’

Haar dochter opent een oog, gaat rechtop zitten en kijkt meteen naar haar vader. Met een zuigend geluid laat Tabita de tepel los en rolt terug in de dekens.

‘Ataatannguaara?’

Abelone legt haar hand op het voorhoofd van haar vader.

‘Neem afscheid van hem, Abi, hij is weg. Ik hoorde hem buiten roepen.’

Abelone wrijft in haar ogen.

‘Mijn vadertje. Hij is nog warm, anaana, zijn hals hier is nog warm. Mijn lieve ataatannguaara, blijf bij me.’

‘Vraag zoiets niet. Doe liever je best om mij te helpen. Maak de kinderen wakker, zodat ze afscheid kunnen nemen.’

Rosine trekt de deken van haar dochter af. Abelones korte broek is over haar ene bil gegleden, en iets nats glijdt langs de binnenkant van haar dij. Angaju is wakker geworden en ligt met zijn bezorgde ogen voor zich uit te staren. Naast hem gaat Tabita tegen haar dode opa aan liggen.

Abelone staat op. Er klinkt een plons in de pot achter het scherm. Moeizaam waggelt ze terug, houdt haar buik vast en gaat zitten.

‘Palasi zei dat we hem moesten komen halen als het zover was,’ zegt ze.

‘Je kunt hem onderweg vragen te komen,’ zegt Rosine. ‘Ataata gaat nergens naartoe.’

Ze kijkt naar haar dochter.

‘Waar wacht je op? Je bent nog niet eens aangekleed.’

En nu zit Rosine op de veranda voor de deur. Ze kan nog steeds de stem van haar man vanaf de zee horen, maar ze luistert niet meer naar hem. Ze heeft een besluit genomen. Nu is zij aan de beurt, wanneer ze Abelones derde kind ter wereld heeft gebracht. Dat zal haar laatste daad zijn. Hoewel ze weet dat het verkeerd is. In een lange keten van handen die elkaar vasthouden en elkaar boven water houden is zij degene die loslaat. Schandelijk. Ze schaamt zich en vindt plotseling dat het niet snel genoeg kan gebeuren.

De deur en de ramen van het huis staan open zodat de lucht door de woonkamer kan trekken. Het is opgeklaard, de mist is weg. Ze kan de wiegende gang van Abelones grote lichaam zien op het pad bij het huis van de handelsmanager. Ze heeft het de dominee laten weten en is op weg naar haar werk.

Rosine komt overeind en loopt naar binnen om de pijp te pakken. Haar hart doet pijn, ach, ze wil nu niet aan zichzelf denken als weduwe, ze wil denken aan de korte tijd die ze nog heeft om zich in te schamen, en pijp te roken. Ze hoest hol en spuugt een klodder slijm op de stenen en ziet Tabita, die in de deuropening met samengeknepen ogen naar haar staat te kijken.

‘Mag ik aataas laarzen van zeehondenbont hebben?’

Het meisje raapt de ene laars op en houdt hem voor zich uit.

‘Angaju krijgt ze,’ snauwt Rosine en ze hoest weer.

Angaju staat verscholen achter zijn zus, dun en bleek.

‘Ik wil ze niet. Ik heb honger.’

‘Dat is goed nieuws,’ zegt Rosine terwijl ze de kinderen naar binnen duwt. ‘Hoe sneller je een sterke man wordt, hoe beter. Ga binnen zitten, jij ook, Tabi, nee, raak hem niet aan, laat je aataa met rust, hij is dood.’

Tabita laat haar vingers door het grijze haar van haar aataa glijden.

‘Jij gaat ook dood, aanaa.’

‘Ja. Heel snel, heel snel. Voor jullie het weten. Denk je dat je voor je broers kunt zorgen?’

Het meisje knikt ijverig.

Angaju rent naar het bed met zijn handen op zijn oren.

‘Kijk naar je broer. Hij is bang. Hij is een kleine zwakkeling.’

‘Maar ik ben Tabi,’ zegt Tabita en ze zet grote, ernstige ogen op.

‘Dat ben je.’
Angaju verbergt zijn hoofd.
‘Ben je een zwakkeling?’ vraagt Tabita. ‘Ben je bang voor me?’
Ze knijpt in zijn wang.
‘Ik ben je Kleine Moeder. Als je bang wordt, kun je altijd tegen mij
aan kruipen.’

Abelone

De zon schijnt door de ramen de kamer met het hoge plafond binnen en maakt alles scherp, de groene planten op de vensterbanken, de ingelijste foto's aan de muren en de boeken in de donkere boekenkast. Abelone is buiten adem. Ze heeft het helemaal tot aan het huis van de handelsmanager tegengehouden, maar nu komt het, weet ze, en ze moet het tegen mevrouw zeggen en dan snel verder gaan naar Haldora.

‘Mevrouw Eva?’

Haar roep echoot in het huis. Het lijkt leeg. Maar mevrouw kan evengoed thuis zijn. Ze kan in haar kamer op zolder zitten, waar meneer Berthel zelden komt, en waar Abelone alleen af en toe schoon komt maken.

Ze roept opnieuw, deze keer de trap op, en ze moet steun zoeken bij de leuning. Het vruchtwater sijpelt de laarzen van zeehondenbont in. De onmerkbare verandering in haar ademhaling, het trage deinen. Abelone heeft er niet op gerekend, maar ze had de rillingen in haar benen en ruggengraat gisteren al gevoeld. Die voelt ze nu niet, maar wel de zware spasmen in haar onderrug, iets wat haar omklemt en naar de grond probeert te trekken, en ze gaat op de trap zitten met haar handen op haar dijen en laat het voorbijtrekken.

Haar eerste kind, Angaju, was moeizaam gegaan, de bevalling had drie dagen geduurd. Ze steunde en steunde, klom op bevel van Rosine de berg op en af, en toen hij op een vroege ochtend eindelijk kwam, was hij klein en zwak. ‘Je hebt zijn krachten opgebruikt,’ zei Rosine terwijl ze leven in hem wreef. Maar Tabita, Abelones tweede kind, zwom moeiteloos naar buiten, werd ’s nachts geboren in het bed terwijl vader Vitus de kou in werd gestuurd om de oude Haldora te halen. De verloskundige, Rosines nicht, was helemaal naar boven

geklommen om het meisje ter wereld te brengen, dat al was gearriveerd. Ze had het kind door de lucht gezwierd en vastgesteld dat alle ledematen in orde waren. En daarna had ze geklaagd dat er weer een vaderloos kind was geboren, en nog wel een meisje.

Als de kramp zijn greep op Abelone verliest, komt ze overeind en loopt met stijve benen in de richting van de badkamer. Ze is net naar binnen gegaan als de volgende wee haar dwingt op de rand van de badkuip te gaan zitten. Er is weinig tijd tussen de weeën. Deze bevaling zal nog sneller gaan. Tussen twee weeën door trekt ze haar rok en onderbroek uit. De weeën maken haar gefocust en ze zakt langzaam op haar hurken. Met haar voeten plat op de vloer van de badkamer grijpt ze de badkuip beet en weerstaat de toenemende drang om te persen, nu gebeurt wat moet gebeuren, in deze kamer, in het huis van de handelsmanager, waar ze de kiffaq is.

Een vreemde vreugde komt over haar bij die gedachte, een impuls die niets met de drang om te persen te maken heeft, maar met de drang om dit huis te vullen, net zoals haar onderlichaam gevuld wordt door iets groots en warm, iets wat groter is dan respect voor rede en orde: het kind, dat haar doet uitzetten tot het punt van barsten en tegen haar ruggengraat drukt als om haar van binnenuit uit elkaar te laten springen. Ze rilt van gretigheid en vreugde en van de pijn die in haar schoot bijt, luistert naar haar hortende ademhaling en concentreert zich op het ritme. Ze wil dat het nu gebeurt en verwelkomt een nieuwe wee. Ze laat de badkuip met haar ene hand los en houdt die onder haar schoot. Ze is groot en open, en midden in de opening bevindt zich de behaarde schedel. Ze huilt nu omdat ze zo graag wil dat het kind eruit zal komen, het zweet druipt van haar lichaam, ze kan het zoute vocht proeven. De bonkende hartslag in haar slapen en de druk die toeneemt in haar schedel. Ze glimlacht door haar tranen heen en wordt verscheurd door nog een wee, door nog een wee, een dikke vogel, die maandenlang onder een steen heeft gebroed, en die bij de eerste druk plop zegt. Ze heeft het hoofd van het kind in haar hand, bij de volgende wee zijn schouders, en ze draait het en trekt eraan tot ze de verlossende plons op de vloer hoort. Ze tilt het kind op en kijkt naar wat ze ter wereld heeft gebracht.

‘Berthel!’

Abelone kijkt verschrikt op naar mevrouw Eva, die met haar jas aan in de deuropening staat en even verschrikt naar haar kijkt.

‘Berthel, kom gauw!’

Vrijwel direct verschijnt de handelsmanager.

‘Ik zei toch dat er iets aan de hand was. Nee, niet kijken. Ik geloof dat Abi midden op de vloer een kind heeft gekregen.’

Abelone probeert overeind te komen, maar haar benen houden het niet en ze valt achterover.

Meneer Berthel duwt zijn vrouw aan de kant.

‘Dat is een aparte plek om een kind te krijgen, Abelone. Had je de vroedvrouw niet kunnen roepen, ja, sorry, maar het kan gevaarlijk zijn.’

Mevrouw Eva kijkt over zijn schouder.

‘Misschien moeten we haar nu halen?’

‘Daar is geen tijd voor.’

‘Ze kan toch niet zo blijven zitten.’

‘Het was niet de bedoeling,’ zegt Abelone duizelig. ‘Sorry.’

‘Wat zegt ze?’

‘Ze zegt sorry.’

Meneer Berthel zucht en klopt op het hoofd van Abelone.

‘Je hoeft je niet te verontschuldigen. Je was vast niet van plan om het hier te doen.’

Het pasgeboren jongetje in Abelones armen maakt piepende geluidjes. Twee kleine oogjes kijken naar hen op. Maar nu beginnen de weeën weer.

Abelone kreunt als meneer Berthel haar overeind wil helpen.

‘Nee, het gaat nog niet.’

‘Er is meer waar dat vandaan kwam,’ zegt hij.

Ze gaat op haar hurken zitten en wiegt heen en weer. De placenta landt met een doffe plons tussen haar benen.

Meneer Berthel kijkt naar de bloederige klont.

‘Haal een schaar, Eva!’

Ze loopt weg en hij zakt op zijn knieën, zo dichtbij dat Abelone de lachrimpeltjes om zijn ogen kan zien. Hij kijkt naar het kind, het kleine slijmerige wonder.

‘Kijk dat wezentje toch eens!’

Hij raakt de schedel van de jongen aan, krijgt bloed op zijn vingers en veegt ze af aan zijn broek.

‘En hij heeft al zijn eigen stem, ha ha, mag ik hem vasthouden?’

Voorzichtig pakt hij het kind en houdt het voor zich.

‘Het is echt een mooie jongen. En behoorlijk plakkerig.’

Mevrouw Eva komt terug met een schaar en geeft hem aan Abelone.

‘Wil je het niet zelf doen?’

‘Pak een handdoek waar we hem op kunnen leggen,’ zegt meneer Berthel.

Zijn vrouw komt met een paar handdoeken en wikkelt het kind in een ervan. Met een snelle beweging knipt meneer Berthel de navelstreng door en legt een knoop in het uiteinde. Hij helpt Abelone overeind en geeft haar een handdoek.

‘Die kun je gebruiken voor daarbeneden. Er komt nu toch niets meer?’

‘Ik bloed vast nog.’

Mevrouw Eva pakt het kind.

‘Neem haar mee naar de woonkamer,’ zegt ze en ze gaat hem voor.

Meneer Berthel pakt Abelone bij haar arm en ondersteunt haar. Haar benen zijn wankel, maar haar lichaam is sterk. Ondertussen is ze best tevreden, ze heeft een zoon gekregen, en dat ook nog eens in het huis van de handelsmanager.

Zijn vrouw is met het kind op de bank gaan zitten.

‘Zal ik Haldora laten komen?’ vraagt ze terwijl ze opkijkt.

Een zachte trek flitst over haar gezicht.

‘Dat is niet nodig, mevrouw Eva. Het is goed gegaan.’

Meneer Berthel legt de handdoek op de leunstoel en zegt dat ze moet gaan zitten. Daarna loopt hij weg om koffie te gaan halen.

‘Abi zegt dat er niemand hoeft te komen om naar haar te kijken,’ zegt mevrouw Eva wanneer hij de kamer weer binnenkomt. ‘Wat vind jij? Moeten we toch niet iemand laten komen?’

Hij tilt Abelones kin op en kijkt eerst in haar ene oog, dan in het andere. Ze moet er bijna om lachen.

‘Dit is niet de eerste keer dat je dit hebt meegemaakt, hè, Abi? Er is weer een kind ter wereld gekomen in het Upernavik van de Koning,

en het is goed gegaan. Ik denk dat we nu even schoon moeten gaan maken, en dan kun je gaan uitrusten.'

Heeft hij het tegen zijn vrouw of tegen haar? Abelone weet het niet, maar ze leunt behaaglijk achterover in de leunstoel met haar benen licht gespreid en de handdoek onder zich.

Haar blik valt op mevrouw Eva. Haar ogen zijn gericht op de kleine zuigeling en ze heeft een merkwaardige uitdrukking op haar gezicht.

'Ik kan zo meteen wel gaan,' zegt Abelone.

'Nee, nee,' zegt mevrouw. 'Blijf vooral.'

Meneer Berthel loopt weg en komt niet veel later terug met een emmer en een schep. Abelone kan horen hoe hij de placenta van de badkamervloer schraapt.

'Ik geef hem aan de honden,' zegt hij terwijl hij langs hen loopt.

Zijn vrouw rukt zich los van het kind, en Abelone heeft haar nog nooit zo in beslag genomen gezien, ze weet niet of het goed of slecht is.

Het lijkt erop dat het gerucht zich sneller heeft verspreid dan het licht. Abelone heeft het huis van de handelsmanager nog niet verlaten of de oude Haldora is de berg al op gelopen om moeder en kind te onderzoeken. Ze zit op het bed op haar tandvlees te zuigen als Abelone binnenkomt. Ze heeft gebruikgemaakt van de wachttijd om de oude Vitus te fatsoeneren voordat ze hem komen halen.

Er hoeft niets meer gedaan te worden aan deze geboorte, zegt Haldora terwijl ze in de onderbroek van Abelone kijkt. Ze kan zien dat het bloeden bijna is opgehouden.

Rosine bedankt Haldora en vraagt of ze ook bij haar wil komen kijken. Ze heeft pijn op haar borst, in haar buik en in haar hart.

De oude vrouw knikt.

'Ik herinner het me nog toen ik mijn vorige man verloor. Het deed pijn in mijn hele lichaam. Het is het gemis dat je parten speelt, Rosine. Je mankeert verder niets. Er is niets om naar te kijken.'

Rosine haalt haar schouders op.

'Ik heb nu hier pijn,' zegt ze en ze tilt haar ene borst op.

'Laat eens zien.'

Haldora knijpt in de dunne borst en weegt hem in haar hand.

‘Nee, er is niets.’

‘En de andere?’

Ze kijkt naar de andere borst.

‘Wat een geluk om nog een zoon in het huis te krijgen,’ zegt ze en ze laat de borst weer op zijn plek vallen. ‘Daar heb je geluk mee, Rosine. Ook al weten we niet wie de vader is. Ze is toch niet naar de barakken geweest?’

‘Hoe kun je zoiets denken?’ vraagt Rosine terwijl ze haar blouse weer aantrekt. ‘Daar gaat ze niet naartoe. Ze heeft een vriend, maar we weten niet wat hij van plan is. Dat weet hij alleen zelf.’

‘Hij zou haar nu niet alleen moeten laten. Dat is niet goed voor haar. Helemaal niet nu haar vader dood is.’

‘De vader van het kind heeft haar niet verlaten. Of heb je misschien iets gehoord wat ik niet weet?’

‘Je kunt je toch wel afvragen waarom hij wegblijft.’

‘Er is geen reden om te speculeren. Weet je zeker dat er niets mis is met mijn borst?’

‘Je mankeert niets. Maar je kunt naar het ziekenhuis gaan, en dan zullen ze je wegsturen. Of misschien zullen ze je er houden. En wie moet er dan op de kinderen letten?’

Haldora veegt haar handen af aan het schort.

‘Abelone moet zorgen dat de vader thuiskomt. Het is niet goed dat ze alleen is. Er zal worden gekletst. Helemaal nu ze drie monden te voeden heeft.’

‘De vader van het kind is beroepsvisser. Hij heeft zijn eigen boot en komt als hij zover is.’

‘Ja, ja. We zullen wel zien.’

‘Luister eens naar mijn longen. Is er echt niets mis met ze? Wil je ze nog eens checken?’

Hielden ze hun mond maar. Het is waar dat de man die ze de vader van de kinderen noemen, de vader van Tabita en Angaju, een boot heeft en beroepsvisser is. Maar Abelone weet niet of ze hem voorlopig zal zien. Ze heeft gehoord dat hij helemaal in Paamiut een huis heeft gebouwd. En er zijn veel vissen daarbeneden, nee, ze gaat ervan uit dat ze hem kwijt is.

Haar oog valt op Tabita, die midden op de vloer in het zonlicht staat. Op haar verlichte gezicht is alles rond en van goud.

‘Wat heb je daar?’ vraagt het meisje en ze loopt met haar handen op haar rug naar haar toe zodra Abelone aandacht aan haar schenkt.

‘Je broer.’

‘Mag ik hem zien?’

Abelone geeft haar de baby.

‘Nu ben je niet langer alleen maar het jongste zusje.’

Hij is zwaar. Tabita klemt hem tegen zich aan en ruikt aan hem. Daarna brengt ze het jongetje naar haar oma.

‘Aanaa, kijk. Hij lijkt net een pop.’

Tabita is een stralend wezentje met smalle schouders en een kind in haar armen. Haar haar is niet gekamd. Het staat overeind als de vacht van een hond die in de rui is.

‘Geef hem aan Haldora. Als ze niets bij mij of je moeder kan vinden, vindt ze misschien iets bij hem.’

Tabita stapt naar haar toe en geeft haar broertje aan de vroedvrouw.

‘Hij heeft geluk,’ zegt ze. ‘Hij wordt vast even vaardig als aataa.’

Met een onderzoekende blik bestudeert Haldora het gezicht van het kind. Daarna legt ze hem op haar schoot en bekijkt zijn handen en voeten en alle kleine nageltjes. Ze kijkt onder zijn kin en achter zijn oren en laat haar wijsvinger door het plakkerige haar glijden, daarna haalt ze wat huidsmeer weg en bestudeert hem opnieuw.

‘Wat is dat voor een grote neus?’

Tabita komt kijken.

‘Hij is net als de mijne.’

‘Hij is groot.’

‘Mag ik kijken?’ vraagt Rosine.

Ze bestudeert de jongen ook. De piepkleine oogjes met de korte gelijke wimpers, en ertussen: de rug van zijn neus.

‘Hij lijkt best veel op zijn zus,’ zegt ze terwijl ze een blik op Abelone werpt. ‘En hij lijkt ook op zijn broer.’

‘Dan zeggen we dat,’ zegt Haldora geforceerd toegeeflijk.

‘Zijn moeder moet lever eten,’ zegt ze, ‘dan is ze zo weer op de been. Maar denk niet dat het alles kan genezen.’

Rosine doet haar armen over elkaar. Er is een rimpel op haar voor-

hoofd verschenen. Haldora staat erom bekend dat ze voortekens uit kan leggen. Sommigen in het dorp denken zelfs dat ze een heks is. Voor de zekerheid gelooft iedereen alles wat ze zegt.

‘Ik heb gehoord dat je tegenwoordig in vraag bent. Je hebt het zeker druk?’

Haldora komt overeind en waggelt naar de deur.

‘Als ze echt zo verstandig was, had ze niet van die slechte benen gehad,’ zegt Rosine wanneer ze is vertrokken.

‘Maar Haldora hoeft alleen maar te zingen en dan vliegt ze,’ zegt Tabita. ‘Dat is toch zo, anaana?’

Abelone geeft geen antwoord. Wat moet ze van die oude vrouw denken? Haar zoon kan niet ongedaan worden gemaakt, dat is zeker. Ze zal hem de naam van haar vader geven en daarmee al zijn scherpzinnigheid, al zijn goede eigenschappen. Wat ze in het dorp ook zeggen, ze houdt van hem.

De dominee en zijn assistent komen ’s middags de dode halen. Oude Vitus is al stijf aan het worden, het kost hun moeite hem naar buiten te krijgen. Op de trap naar beneden laten ze de brancard bijna vallen, maar daarna vertrekken ze met de man van het huis. Er blijven twee vrouwen achter en drie kinderen.

‘Ik heb hem Vitus genoemd,’ zegt Abelone.

‘Ah ja, daar heb je goed aan gedaan,’ zegt Rosine. ‘Hij zal er op den duur tevreden mee zijn.’

Er is iets bedeesds over Abelones moeder gekomen, iets berustends, iets wat niet alleen met haar beroerde lichaam te maken heeft, en wat Abelone ongerust maakt. Maar ze is moe en moet gaan liggen, ze kan er nu geen aandacht aan besteden.

De volgende dagen gaan als in een waas voorbij. Kleine Vitus huilt om eten. Abelone hoort zijn warme echo, pakt hem, legt hem tegen zich aan en laat hem drinken. Ze droomt dat ze Rosine over haar haar streelt en dat ze leven in haar blaast zoals je de gloed aanwakkert van een vuurtje. Ze haalt water, ze wast de kinderen en zichzelf. Ze slaapt een paar uurtjes en wordt wakker.

‘Hij is Vitus niet,’ barst Rosine los, die op hete kolen heeft gezeten. ‘We moeten hem een andere naam geven.’

Abelone heeft eindelijk geslapen. De kachel buldert, het ruikt naar vet en roet en het is verschrikkelijk warm. Haar laarzen van zeehondenbont hangen aan de waslijn, binnenstebuiten en schoongemaakt.

Tabita kruipt rond, krabt zich en komt met haar broertje aanzetten, legt hem tussen Abelones benen. Het meisje kan hem niet met rust laten, frunnikt aan zijn neusgaten en blaast erin, zodat hij naar lucht hapt.

Abelone komt moeizaam overeind, loopt naar de latrine en laat het dik geworden bloed als lever in de emmer plonzen. Aan de andere kant van het scherm is haar moeder demonstratief dingen aan het verplaatsen.

‘Haldora’s Marie heeft zelf geen kinderen, weet je. Haar Gideon is hier geweest terwijl je sliep.’

‘Dat zal best.’

Abelone roept Tabita.

‘Breng kleine Vitus naar me toe, mijn borsten doen pijn.’

‘Hij slaapt, anaana.’

‘Jij krijgt hem erna.’

Met tegenzin komt haar dochter naar haar toe en geeft haar broertje aan haar. Abelone legt hem aan haar borst en voelt een prikkelend geluk wanneer hij begint te drinken. Het gevoel komt uit het niets, verspreidt zich door haar lichaam en vult haar met hoop. Haar buik trekt zich samen en ze perst nog een klomp bloed uit.

Voor haar staat Tabita geconcentreerd te kijken. Ze raakt haar eigen borst aan en knijpt in de kleine tepel.

‘Je krijgt hem zo.’

‘Ik ben zijn Kleine Moeder en zijn zus, ik wil ook melk hebben.’

‘Kom er dan bij liggen.’

Abelone veegt zich vluchtig schoon en kruipt weer in het bed. De matras is doorweekt van de melk die ’s nachts naar buiten is gestroomd. Ze trekt kleine Vitus en Tabita tegen zich aan en roept Angaju. De jongen komt aansjokken en kruipt bij haar. Hij steelt de borst van zijn broertje, die al slaapt, en zo ligt Abelone daar met twee in beslag genomen tepels en valt bijna in slaap.

‘Tabi?’

‘Ja.’

‘Moet je geen slaapliedje zingen voor je broer?’

Tabita begint een melodie te zingen die Abelone herkent van haar eigen aanaa, de oude Tabita.

‘Mijn kleine lieve, kleine asasara, je bent gekomen als een zegen voor de familie.’

Kleine Vitus doet zijn ogen open en kijkt haar scheel aan.

‘Dat is voor jou,’ fluistert ze en valt in slaap.